

ANALÝZA VÝVOJA POČTOV PERSONÁLU V AKADÉMII OZBROJENÝCH SÍL V ROKOCH 2011 – 2023

Marika HÚLEKOVÁ

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF PERSONNEL IN THE ARMED FORCES ACADEMY IN THE YEARS 2011 – 2023

Abstract:

The ambition of the Ministry of Defence of the Slovak Republic in terms of the Long-term Plan for the Development of the Department of the Ministry of Defence with a view to 2035 is to increase the number of professional soldiers in the Armed Forces of the Slovak Republic. In order to fulfil this ambition, there is only one state military college in Slovakia – the Academy of the Armed Forces of General Milan Rastislav Stefanik – as part of ensuring the training of Ministry of Defence personnel in the field of defence and security. It is important and necessary to deal with the presented ambition of the Ministry from the point of view of increasing the number of personnel of the Academy of Armed Forces, which is currently undersized. The aim of the presented analysis is to point out the steady increase in the number of cadets of the Academy of the Armed Forces for several years, compared to the long-term stagnation of the number of university teachers, whose mission is to fulfil tasks in the field of education and professional growth of professional soldiers.

Keywords: *Armed Forces Academy of General Milan Rastislav Stefanik, education, lecturer, cadet, organization structure*

ÚVOD

Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika (ďalej len „AOS“ alebo „Akadémia“) bola zriadená zákonom č. 455/2004 Z. z. ako štátna vysoká škola spolu s Národnou akadémiou obrany maršala Andreja Hadika, ktorá bola vzdelávacím a výcvikovým centrom. Zákonom č. 144/2008 Z. z. bola Národná akadémia obrany maršala Andreja Hadika zrušená k 31. augustu 2008 a jej úlohy v plnom rozsahu prešli na AOS. Z historického hľadiska je vysoké vojenské školstvo späté s Liptovským Mikulášom a jeho okolím od 70-tych rokov 20. storočia. Vznik vysokej školy zameranej na oblasť obrany sa datuje od 1. septembra 1973 zriadením Vysokej vojenskej technickej školy Československo-sovietskeho priateľstva. V jej ďalšom vývoji bola pretransformovaná na Vojenskú akadémiu SNP a neskôr na Vojenskú akadémiu. Išlo o vysokú školu fakultného systému.

Transformáciou na AOS sa prešlo na bezfakultný systém, kde organizačná štruktúra je postavená na katedrách.

V zmysle zákona č. 321/2002 Z. z. sa AOS podieľa na plnení úloh ozbrojených síl a v súlade s cieľmi Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) sa rozvíja ako vzdelávacia inštitúcia tak, aby bola schopná zaručiť kvalitné vojenské vysokoškolské vzdelávanie a vojenskú prípravu budúcich dôstojníkov, vykonávajúca výskumnú, vývojovú a ďalšiu tvorivú činnosť a podporujúca celoživotné vzdelávanie profesionálnych vojakov (ďalej len „PrV“). Medzi ďalšie ciele AOS patrí získavanie kvalitných uchádzačov o štúdium a zároveň aj kvalitných vysokoškolských učiteľov.

Posilňovanie profesionalizmu a uplatňovanie vedenia prostredníctvom osobného príkladu, profesionálnych a sociálnych zručností, motivácie a budovania dlhodobej vízie je jednou zo základných úloh vychádzajúcich z Dlhodobého plánu rozvoja rezortu MO SR s výhľadom do roku 2035 v oblasti rozvoja líderských kvalít, na ktorom sa významným spôsobom podieľa aj AOS. Z uvedeného dôvodu k ďalším dôležitým cieľom patrí zachovanie spôsobilostí Akadémie, v rámci akreditovaných študijných programov, ďalšie skvalitňovanie vyučovacieho procesu orientovaného na študenta za účelom aj naďalej poskytovať kvalitné vysokoškolské vzdelanie svojim absolventom. V úzkej súvislosti s tým je potrebné zabezpečiť prirodzenú generačnú obmenu vysokoškolských učiteľov.

1 POSLANIE A ÚLOHY AOS

Zaisťovanie obrany štátu, jeho slobody, nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti patrí medzi základné úlohy každého štátu (Ivančík – Kelemen, 2010). Každý štát musí preto za účelom zaistenia svojej obrany vyčleňovať na plnenie úloh s tým spojených určitý objem ľudských, finančných a materiálnych zdrojov (Ivančík, 2011), ktoré sú následne využívané na výcvik, prípravu, výstavbu a udržiavanie ozbrojených síl štátu, ich vojenský i civilný personál, obranný výskum a vývoj, budovanie obrannej infraštruktúry a výstavbu a udržiavanie ďalších zariadení, ktoré sa podieľajú na plnení úloh v oblasti obrany štátu a jeho obyvateľov (Kelemen – Ivančík, 2012). Medzi takéto zariadenia, ktoré sa významnou mierou podieľajú na zaisťovaní obrany v podmienkach Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) patrí AOS.

Jej poslaním je poskytovať vysokoškolské vzdelanie budúcim dôstojníkom, ďalšie kontinuálne vzdelávanie PrV Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“, ako aj vychovávať ich v duchu vlastenectva tak, aby uznávali hodnoty, akými sú zmysel pre povinnosť, čestnosť, občianska a spoločenská zodpovednosť, mravnosť, uprednostňovanie záujmov vlasti pred osobnými záujmami, a v neposlednom rade vedeckou a tvorivou činnosťou získavať, aplikovať a šíriť nové poznatky doma a v zahraničí.

Na viac ako 50-ročných tradíciách vojenského vysokoškolského vzdelávania sú postavené základné princípy fungovania AOS, kde dôležitú úlohu hrajú inovácie a spolupráca. Ambícia byť vojenskou vysokou školou medzinárodného významu je založená na poskytovaní

kvalitného, medzinárodne porovnateľného vzdelávania v oblasti obrany a vojenstva, zabezpečenie vojenskej prípravy a výcviku budúcich dôstojníkov, ako aj realizácia výskumu a vývoja s garantovaním rozvoja bezpečnostných vied v oblasti obrany a vojenstva v SR, a tak prispievať k jej plnohodnotnému ekonomickému a sociálnemu rozvoju. V duchu motto „Sapientia, Bonum, Patria – Múdrost', Dobro, Vlast'“ je založená príprava absolventov pod vedením skúsených pedagogických pracovníkov a veliteľského zboru.

Dlhodobý zámer AOS na obdobie 2022 – 2032 predstavuje moderný, realistický, koncepčný rozvojový rámec potenciálu vojenského vysokého školstva s dôrazom na vzdelávanie, výchovu a výcvik PrV po celú dobu ich služobnej kariéry, výskumnú, vývojovú a ďalšiu tvorivú činnosť zameranú na rozvoj spôsobilosti OS SR a medzinárodnú spoluprácu. Tento rámec jasne projektuje štruktúru dlhodobého zámeru, ktorá je členená do šiestich oblastí. V štyroch oblastiach týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania, celoživotného vzdelávania, vedy, tvorivej činnosti a spolupráce na národnej a medzinárodnej úrovni sa odráža poslanie AOS. Ďalšie dve oblasti sú zamerané na ľudské zdroje a pracovné prostredie, vnútornú správu a služby. Každá z uvedených oblastí je charakterizovaná štyrmi základnými piliermi súvisiacimi s naplňovaním poslania Akadémie, ktorými sú zámery – stanovujúce dlhodobú perspektívu jej rozvoja, ciele – určujúce napĺňanie zámeru, nástroje – ustanovujúce aktivity potrebné na dosiahnutie zámeru a cieľov, merateľné ukazovatele – charakterizované indikátormi úrovne a kvality plnenia úloh.

Nevyhnutným predpokladom splnenia vytýčených cieľov pri zvyšovaní počtov kadetov so zabezpečením ich kvality, je zvýšenie počtov personálu či už vysokoškolských učiteľov alebo podporného personálu v kategórii profesionálnych vojakov a zamestnancov vo verejnom záujme.

2 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA AOS

AOS je štátna vojenská vysoká škola, ktorej vnútorné členenie je nasledovné:

- rektorát,
- úsek prorektora pre vzdelávanie,
- úsek prorektora pre vedu,
- úsek prorektora pre kvalitu a rozvoj,
- úsek prorektora pre vojenské veci,
- úsek kvestora,
- katedra logistického zabezpečenia,
- katedra spoločenských vied a jazykov,
- katedra informatiky,
- katedra elektroniky,
- katedra strojárstva,
- katedra telesnej výchovy a športu,
- katedra bezpečnosti a obrany,
- katedra vojenskej taktiky a operačného umenia.

Napĺňanie hlavnej úlohy AOS ako po obsahovej, tak aj po formálnej stránke v oblasti vzdelávania a odborného výcviku je zabezpečované zamestnancami AOS. Títo zamestnanci musia spĺňať špecifické kvalifikačné kritériá, vzhľadom k tomu, že akreditácia študijných programov je v zmysle platnej legislatívy podmienená plnením náročných požiadaviek súvisiacich s personálnou garanciou študijných programov, uznaním pedagogickej a vedeckej práce v národnom i medzi-národnom meradle, plnením požiadaviek na materiálo-technické, informačné a ďalšie zabezpečenie výučby. V tabuľke 1 je uvedená štruktúra kategórií zamestnancov na AOS.

Tabuľka 1 Kategórie zamestnancov AOS

Kategória		
Profesionálni vojaci	Dočasná štátna služba	
	Stála štátna služba	
	Prípravná štátna služba	kadet
Zamestnanci vo verejnom záujme	S prevahou fyzickej práce	
	S prevahou duševnej práce	THP zamestnanci vysokoškolskí učitelia

Zdroj: vlastné spracovanie

V súlade s Dlhodobým plánom rozvoja rezortu Ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 je ambícia navyšovania počtov profesionálnych vojakov do 31.12.2024 do celkového počtu 16 000 a do 31.12.2026 do celkového počtu 18 000. V rámci zamestnancov vo verejnom záujme sa počíta s cca 5 % nárastom do konca roku 2035. Postupné navyšovanie počtov profesionálnych vojakov je postavené aj na zvyšovaní plánovaných tabuľkových počtov na prijímanie kadetov do 1. ročníka 1. stupňa vysokoškolského štúdia na AOS, a to nie len v Liptovskom Mikuláši, ale aj na štúdiu na Leteckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach, Univerzite obrany v Brne na Fakulte vojenského zdravotníctví a na Fakulte vojenského leadershipu.

Vyššie uvedené zámery zvyšovania počtov kadetov však prinášajú následne nevyhnutnú potrebu zvyšovania počtu vysokoškolských učiteľov a ostatného personálu, či už v kategórii profesionálnych vojakov alebo zamestnancov vo verejnom záujme pre naplnenie hlavnej úlohy AOS ako vzdelávacej inštitúcie.

3 VYSOKOŠKOLSKÉ VZDELÁVANIE

V súlade s Dlhodobým zámerom na obdobie rokov 2022 – 2032 je cieľom uskutočňovať atraktívne vzdelávanie a vojenský výcvik poskytujúce študentom vedomosti a zručnosti na plnenie úloh v oblasti bezpečnosti, do výučby zavádzať najnovšie poznatky vied v oblasti obrany a vojenstva tak, aby mohli absolventi zabezpečiť obranyschopnosť SR. V súčasnosti AOS poskytuje vysokoškolské štúdium v akreditovaných študijných programoch v 1., 2. a 3. stupni vysokoškolského vzdelávania, ktoré sú uvedené aj s formou a dĺžkou štúdia v tabuľke 2.

Tabuľka 2 Študijné programy, forma a dĺžka štúdia, 2024

Stupeň vysokoškolského štúdia	Forma štúdia	Študijný program	Dĺžka štúdia v rokoch
1.	denná	Bezpečnosť a obrana štátu	3
		Elektronické zbraňové systémy	3
		Vojenské spojovacie a informačné systémy	3
		Zbraňové systémy, zbrane a ich časti	3
2.	denná	Bezpečnosť a obrana štátu	2
		Elektronické zbraňové systémy	2
		Vojenské spojovacie a informačné systémy	2
		Zbraňové systémy, zbrane a ich časti	2
2.	externá	Bezpečnosť a obrana štátu	2
		Elektronické zbraňové systémy	2
		Vojenské spojovacie a informačné systémy	2
		Zbraňové systémy, zbrane a ich časti	2
3.	denná	Bezpečnosť a obrana štátu	4
		Elektronické zbraňové systémy	4
		Vojenské spojovacie a informačné systémy	4
		Zbraňové systémy, zbrane a ich časti	4
3.	externá	Bezpečnosť a obrana štátu	5
		Elektronické zbraňové systémy	5
		Vojenské spojovacie a informačné systémy	5
		Zbraňové systémy, zbrane a ich časti	5

Zdroj: vlastné spracovanie

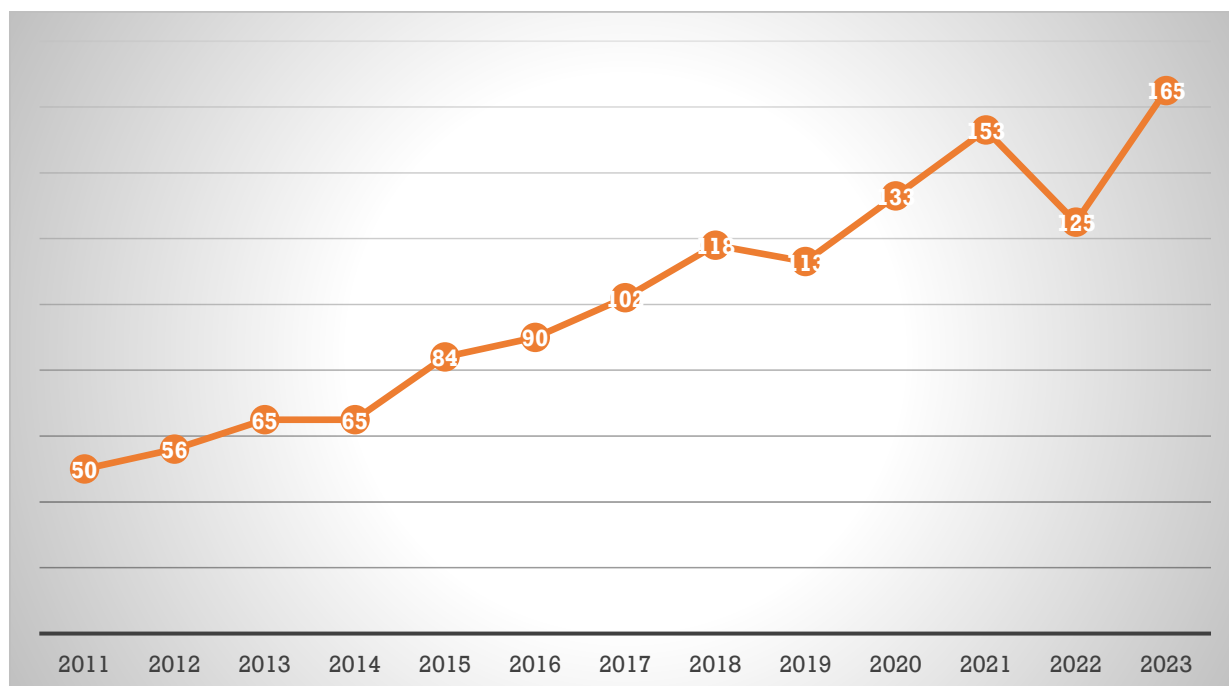
4 ANALÝZA VÝVOJU POČTOV PERSONÁLU VO VZŤAHU K POČTOM KADETOV V OBDOBÍ ROKOV 2011 - 2023

Transformovaná Akadémia ako vysoká škola funguje od 1.9.2004. V období od 1.9.2004 do 31.8.2008 zabezpečovala vzdelávanie kadetov s tým, že tabuľkovo boli vedení na Národnej akadémii obrany maršala Andreja Hadika, ktorá zároveň zabezpečovala aj ich výcvik. Od 1.9.2008 zlúčením AOS a NAO bolo vzdelávanie a výcvik zabezpečované na jednej organizácii – AOS. V danom období v rámci rezortu obrany prebiehal proces redukcie počtov vojenského personálu v základných pozíciách dôstojníckych funkciách a pre AOS to znamenalo, že v akademickom roku 2009/2010 nebol otváraný 1. ročník vysokoškolského štúdia. Z dôvodu, že v období rokov 2008-2010 bol počet kadetov minimalizovaný, pre porovnanie priemerného počtu kadetov k priemernému počtu vysokoškolských učiteľov sme vybrali obdobie rokov 2011-2023. V tabuľke 3 uvádzame pre porovnanie počty kadetov prijímaných do 1. ročníka (uvádzaní sú len kadeti, ktorí nastúpili na štúdium na AOS do Liptovského Mikuláša). Porovnaním vidíme, že nárast prijímaných kadetov do 1. ročníka v priebehu desať rokov vzrástol 2,5 krát. Tabuľku 3 v grafickom znázornení predstavuje – graf 1. Limity počtov prijímaných kadetov do 1. ročníka sú určované podľa potrieb ozbrojených síl.

Tabuľka 3 Počty prijímaných kadetov do 1. ročníka do L. Mikuláša

Rok	Nástup kadetov do 1. ročníka
2011	50
2012	56
2013	65
2014	65
2015	84
2016	90
2017	102
2018	118
2019	113
2020	133
2021	153
2022	125
2023	165

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 1 Vývoj počtov prijímaných kadetov do 1. ročníka

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe podkladov z ročných monitorovacích správ o stave plnenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov programov programového rozpočtovania kapitoly MO SR za roky 2011 – 2023 jednotlivo a z podkladov získaných z integrovaného informačného systému SAP R/3 – HR-PY je zostavený prehľad ročných údajov o priemerných evidenčných počtoch jednotlivých kategórií v tabuľke 4.

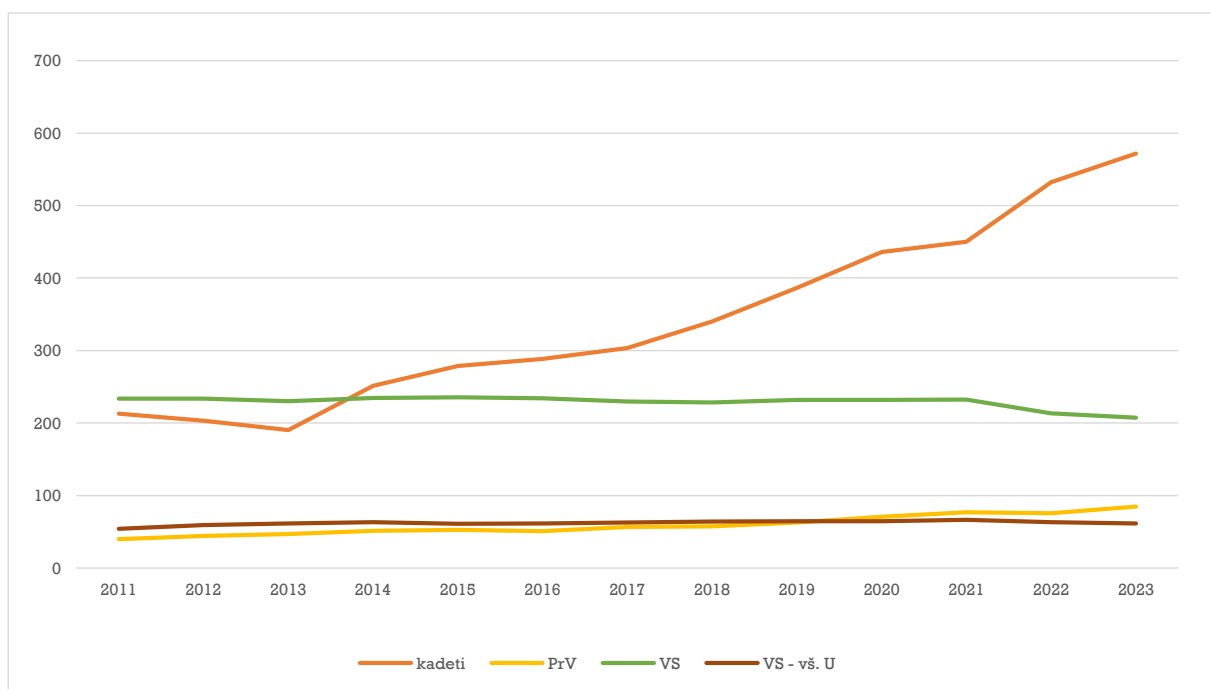
Tabuľka 4 Priemerné evidenčné počty kadetov, zamestnancov podľa kategórií

Rok	Priemerné evidenčné počty kadetov (LM) v 1. a 2. stupni	Priemerné evidenčné počty stáleho stavu profesionálnych vojakov	Priemerné evidenčné počty zamestnancov vo verejnom záujme	Priemerné evidenčné počty zamestnancov vo verejnom záujme z toho: vysokoškolskí učitelia
2011	212,8	39,8	233,8	54,1
2012	203,3	44,3	233,5	59,3
2013	190,3	46,9	230,2	61,5
2014	251,3	51,1	234,7	63,3
2015	278,6	52,7	235,5	60,8
2016	288,5	50,8	234,1	61,4
2017	303,3	56,6	229,7	62,6
2018	340,0	57,5	228,5	64,3
2019	386,4	63,0	231,9	64,5
2020	436,0	70,9	231,9	64,5
2021	450,3	77,0	232,4	66,5
2022	532,2	75,8	213,6	63,3
2023	571,8	84,7	207,4	61,3

Zdroj: vlastné spracovanie

Uvedené dáta z tabuľky 4 sú premietnuté v grafickom zobrazení – graf 2, na základe ktorého môžeme vidieť a hodnotiť, že krivka priemerných evidenčných počtov za kategóriu zamestnancov vo verejnom záujme v sledovaných rokoch 2011 – 2023 má klesajúcu tendenciu. V kategórii zamestnancov vo verejnom záujme – vysokoškolskí učitelia a profesionálni vojaci – stály stav v sledovaných rokoch 2011 – 2023 je priemerný evidenčný počet v minimálnom raste. Najväčší pohyb v grafickom prevedení v priemerných evidenčných počtoch za roky 2011 – 2023 vidíme v kategórii kadetov – t. j. študentov 1. a 2. stupňa vysokoškolského štúdia na AOS v Liptovskom Mikuláši. Pri grafe 2 je z dôvodu prehľadnosti využitá iná prezentácia grafického zobrazenia ako pri grafe 1 a 3.

V tabuľke 5 sú využité číselné údaje z tabuľky 4 na výpočet percentuálneho pomeru priemerného evidenčného počtu kadetov k priemernému evidenčnému počtu učiteľov. V sledovanom období rokov 2011 – 2023 nám v prvých šiestich rokoch (2011 – 2016) percentuálny pomer narástol len o 0,8 % zatiaľ čo v rokoch 2017 – 2023 je tento nárast až o 4,5 %. Nízky nárast pomeru kadetov k počtu učiteľov v prvom období je spôsobený stanovenými nízkymi počtami prijímaných kadetov na vysokoškolské štúdium a zároveň aj znižovaním ich počtov počas štúdia z dôvodu predčasného ukončenia vysokoškolského štúdia. Grafické znázornenie tabuľky 5 vidíme v grafe 3.

Graf 2 Vývoj priemerných evidenčných počtov 2011-2023

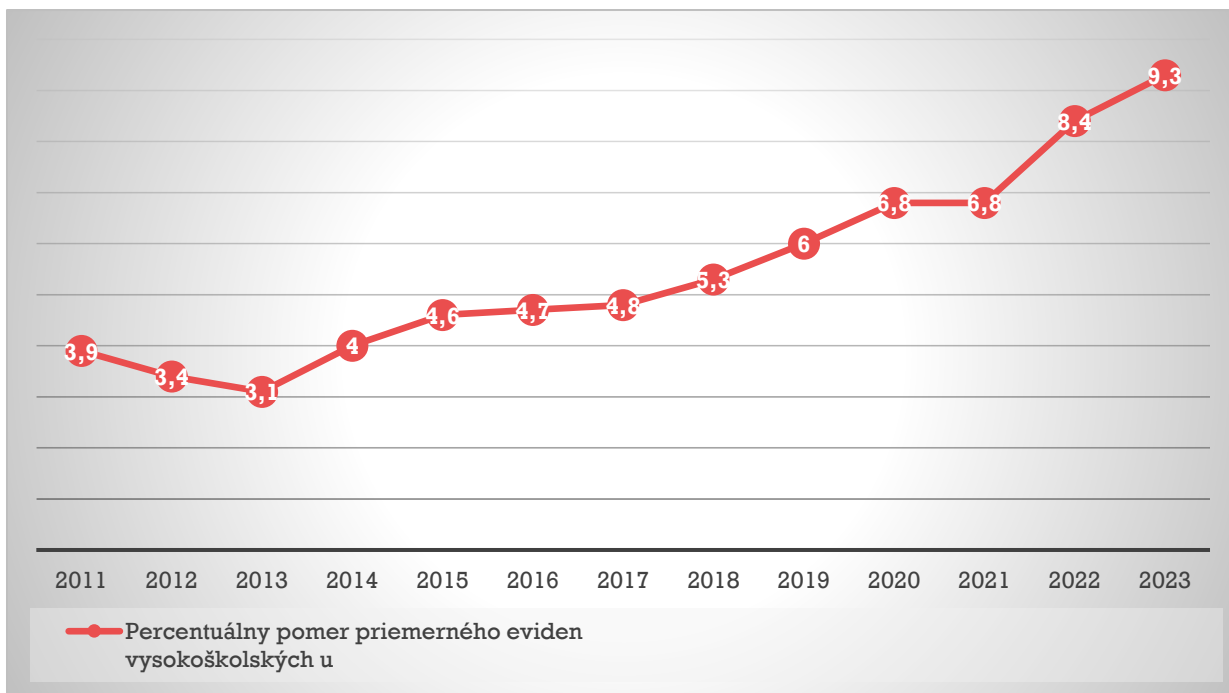
Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 5 Percentuálny vývoj pomeru počtu kadetov k vysokoškolským učiteľom 2011-2023

Rok	Priemerné evidenčné počty kadetov (LM) v 1. a 2. stupni	Priemerné evidenčné počty zamestnancov vo verejnom záujme z toho: vysokoškolskí učitelia	Pomer priemerného evidenčného počtu kadetov k priemerného evidenčného počtu vysokoškolských učiteľov v %	Nárast / pokles % pomeru
2011	212,8	54,1	3,9	0
2012	203,3	59,3	3,4	-0,5
2013	190,3	61,5	3,1	-0,3
2014	251,3	63,3	4,0	+0,9
2015	278,6	60,8	4,6	+0,6
2016	288,5	61,4	4,7	+0,1
2017	303,3	62,6	4,8	+0,1
2018	340,0	64,3	5,3	+0,5
2019	386,4	64,5	6,0	+0,7
2020	436,0	64,5	6,8	+0,8
2021	450,3	66,5	6,8	0
2022	532,2	63,3	8,4	+1,6
2023	571,8	61,3	9,3	+0,9

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 3 Percentuálny pomer priemerného evidenčného počtu kadetov k priemernému evidenčnému počtu vysokoškolských učiteľov 2011-2023

Zdroj: vlastné spracovanie

5 PREHĽAD AKTUÁLNEHO STAVU POČTOV AOS V ROKU 2024

V období roku 2024 Akadémia pokračuje v plnení cieľov z Dlhodobého plánu so zameraním na kvalitu vzdelávacieho procesu. Ako je už viackrát spomenuté vyššie v texte, kvalita sa dá vykonávať iba do takej hranice, ktorá je pokrytá dostatkom zdrojov. A keď hovoríme o zdrojoch, nejde len o finančné a materiálne zdroje na zabezpečenie prevádzky laboratórií, priestorov, nákup literatúry atď., ale hlavne o ľudské zdroje, a tými sú samotní vysokoškolskí učitelia, profesionálni vojaci a ostatný personál, ktorí sa priamo, ale aj nepriamo podieľa na profesijnom a odbornom raste kadetov. Kadeti – študenti Akadémie vidia motiváciu nielen v istote zamestnania po skončení vysokoškolského štúdia, ale aj v pravidelnom príjme od prvého dňa štúdia vo výške minimálnej mzdy (v zmysle súčasne platnej legislatívy), v bezplatnom zabezpečení stravovania, ubytovania, výstroje, výcviku a pod.

V období od 1.1.2024 do 9.5.2024 má AOS stanovené priemerné evidenčné počty kadetov na úrovni 599,1. V kategórii profesionálnych vojakov – stály stav je to 85,9 a u zamestnancov vo verejnom záujme 203,3. V kategórii zamestnancov vo verejnom záujme - vysokoškolskí učitelia sú priemerné evidenčné počty stanovené vo výške 62,5. Vzájomný percentuálny pomer priemerných evidenčných počtov kadetov k vysokoškolským učiteľom predstavuje hodnotu 9,6. V porovnaní s rokom 2023 ide o nárast o tri desatiny, čo nasvedčuje trvajúcejmu trendu zvyšovania počtu kadetov pri nemeniacom sa počte vysokoškolských učiteľov.

ZÁVER

Ako vyplýva z údajov prezentovaných v tomto príspevku, Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika plní úlohy v súlade s Dlhodobým plánom rozvoja rezortu ministerstva obrany a Dlhodobým zámerom AOS. Na základe vykonanej analýzy vývoja počtov v Akadémii môžeme v závere uviesť, že v rokoch 2011 až 2024 došlo k nárastu priemerných evidenčných počtov kadetov o 386,3 a v kategórii zamestnancov vo verejnom záujme – vysokoškolských učiteľov len o 8,4. AOS sa tak v súčasnosti vyrovnáva s nepriaznivou situáciou, kedy pokračuje zvyšujúci sa trend počtu kadetov a počtu PrV v kariérnom a odbornom vzdelávaní, pri nízkom počte vysokoškolských učiteľov. Práve vysokoškolskí učitelia, a to nielen v kategórii zamestnancov vo verejnom záujme, ale aj v kategórii profesionálnych vojakov sú však tí, ktorí by mali zabezpečiť vzdelávanie a vojenskú prípravu kadetov v odbornostiach a špecializáciách podľa požiadaviek OS SR, zabezpečiť dlhodobý rozvoj celoživotného vzdelávania PrV a vzdelávanie odborníkov verejnej správy v oblasti obrany štátu. Z tohto hľadiska by malo byť preto zvyšovanie počtu kadetov a PrV v odborných a kariérnych kurzoch adekvátne pokryté zvýšením počtu vysokoškolských učiteľov.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035.* Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. 28 s.
- Dlhodobý zámer na obdobie 2022 – 2032.* Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika. 2021. Q-333. 13 s.
- IVANČÍK, R. – KELEMEN, M. 2010. *Obrana štátu: Ekonomika, plánovanie a financovanie obrany.* Liptovský Mikuláš : Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika, 2010. 257 s. ISBN 978-80-8040-410-9.
- IVANČÍK, R. 2011. Obrana z pohľadu ekonomickej teórie. In *Almanach – aktuálne otázky svetovej ekonomiky a politiky*, 2011, roč. 6, č. 2, s. 64-77. ISSN 1337-0715.
- KELEMEN, M. – IVANČÍK, R. 2012. *Obranné plánovanie a výdavky na obranu: súčasť krízového plánovania štátu.* Košice : Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2012. 207 s. ISBN 978-80-89282-77-7.
- Ročná monitorovacia správa o stave plnenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov programov programového rozpočtovania kapitoly Ministerstva obrany Slovenskej republiky za roky 2011 – 2023.* Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika. 2011 – 2023.
- SLANINA, L. 2022. *Koncepcia rozvoja personálu Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika: záverečná práca vyšší veliteľsko-štábný kurz.* Liptovský Mikuláš, 2022. Q-1774, 49 s.
- Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.* Zbierka zákonov Slovenskej republiky.

Zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Zbierka zákonov Slovenskej republiky.

Zákon č. 455/2004 Z. z. o zriadení Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, o zlúčení Vojenskej leteckej akadémie generála Milana Rastislava Štefánika v Košiciach s Technickou univerzitou v Košiciach, o zriadení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zbierka zákonov Slovenskej republiky.

Zákon č. 144/2008 Z. z. o zrušení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zbierka zákonov Slovenskej republiky.

Ing. Marika HÚLEKOVÁ

Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika

Demänovská cesta 393

031 01 Liptovský Mikuláš

marika.hulekova@aos.sk